

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

ערר 1943-21

1944-21

לפני כבוד חברי הוועדה:

אורית בר לוי, עו"ד - יו"ר

ברוך ברוכי, רו"ח - חבר

המבורג הפקות תל-אביב בע"מ מס' 515706745
ע"י ב"כ עו"ד יאיר בנימיני

העוררת:

נ ג ד

רשות המסים

המשיבה:

באמצעות היחידה לטיפול במענק השתתפות בהוצאות קבועות
רחוב בן גוריון 38 רמת גן
מייל: corona.ararim@taxes.gov.il

החלטה

הקדמה

1. העוררת, חברה המפעילה מסעדה הממוקמת במלון על חוף תל אביב, הגישה שני עררים לפי סעיף 20(ב) לחוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה) תש"ף – 2020 (להלן: "חוק התכנית לסיוע כלכלי" או "החוק") על החלטות המשיבה בהשגות עבור תקופות הזכאות מאי – יוני 2020 (ערר 1943-21) וספטמבר – אוקטובר 2020 (ערר 1944-21).

2. בהחלטות המשיבה בהשגות מיום 5.9.21, אשר תוכנן זהה, נקבע כי:
"עפ"י סעיף 8 לחוק, "יראו גם עוסק שחלה ירידה ניכרת בהוצאות שהוציא לצורך ייצור הכנסה בעסקו בשל הפסקת פעילות העסק, ודיווח על מחזור עסקאות בשיעור אפס לגבי תקופת הזכאות כמי שדיווח על סגירת עסקו". החברה דיווחה על אפס הכנסות החל מחודש 04/2020 ועד 02/2021 ולכן מוחרגת ע"פ פסקה 8 להגדרת עוסק. בהתייחס לדרישת תשלום דמי השכירות ע"י ארכדיה הנדסה – עולה כי גם בתקופות אשר לחברה אושרו מענקים, החברה לא שילמה את דמי השכירות לבעל הנכס, כך שלא ניתן לאשר מענק על סמך דרישת תשלום".

3. ביום 19.10.21 הוגש כתב הערר וביום 14.12.21 הוגש כתב תשובה מטעם המשיבה. ביום 21.12.21 התקיים דיון באמצעים טכנולוגיים בנוכחות הצדדים אשר בסיומו המליצה הוועדה לצדדים להידבר לצורך סיום המחלוקות בדרך של פשרה. בתום המו"מ הודיעו הצדדים לוועדה כי לא הגיעו להסכמות והגישו תגובות משלימות מטעמם.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

טיעוני הצדדים

4. בכתב הערר פרטה העוררת כי החלה את פעילותה העסקית במרץ 2018 וכי היא עוסקת בהפעלת מסעדה הממוקמת במלון על חוף תל אביב, אשר עיקר פעילותה התבססה על תיירות חוץ. נטען כי כשהחל משבר הקורונה בישראל נפסקה כל תיירות החוץ לישראל וכן הפעילות בבתי המלון. לאור חלקה המשמעותי של תיירות החוץ בהכנסות המסעדה, המשך הפעלת המסעדה באותה תקופה לא היה רווחי ועל כן הוחלט על הפסקת פעילות זמנית, עד לתום משבר הקורונה וחזרת תיירות החוץ לישראל. נטען כי העוררת לא הפעילה את המסעדה במהלך משבר הקורונה לא רק כתוצאה מההגבלות על תיירות החוץ, אלא גם לאור סגרים והגבלות שהוטלו על ידי ממשלת ישראל ואשר הגבילו פעילות תקינה ורציפה של המסעדה.
5. נטען כי טרם הפסקת פעילות המסעדה נעשה ניסיון להפיק הכנסות מהפעלת מערך משלוחים בלבד, אך ניסיון זה לא צלח לאור העלויות הגבוהות בתפעול המערך. עוד נטען כי בחודש מרץ 2021 החלה העוררת לשווק את המסעדה לקיום אירועים, אך נאלצה להפסיק פעילות זו לאור חריגה מההיתר שניתן לה בהתאם לחוזה השכירות עם המלון.
6. העוררת טענה כי כתוצאה ממשבר הקורונה, נאלצה להמשיך לשאת בהוצאות רבות וזאת ללא כל מקור הכנסה, ביניהן דמי שכירות, תשלומי ארנונה, תשלומי הלוואות, תשלומים לספקים, תשלומים לעובדים, תשלום חשמל, הוצאות משפטיות ועוד. בנוסף, בעלי המניות של העוררת העבירו כספים רבים כדי לאפשר המשך פעילותה של המסעדה בתום משבר הקורונה. נטען כי בניגוד לקביעת המשיבה, העוררת לא סגרה את עסקה ולכן אינה מוחרגת מהגדרת "עוסק". מדובר בחזקה הניתנת לסתירה ולראיה, העוררת חידשה את פעילות המסעדה בחודש פברואר 2021.
7. העוררת טענה כי יש לדחות את קביעת המשיבה לפיה תנאי לקבלת מענקים נוספים הוא שימוש בכספי המענקים שכבר התקבלו לתשלום דמי השכירות. נטען כי כספי המענקים שהתקבלו עד כה שימשו לצורך תשלום הוצאות העסקיות, הוצאות מהן לא יכולה הייתה להימנע ובכל מקרה, החוק אינו מתנה את קבלת המענקים באופן השימוש בכספים.
8. עוד טענה העוררת כי יש לקבל את העררים על הסף לאור האיחור הרב במתן ההחלטה בהשגות (בערר 1943-21 ההחלטה בהשגה ניתנה בחריגה של 96 ימים מסד הזמנים הקבוע בחוק ובערר 1944-21 ההחלטה בהשגה ניתנה בחריגה של 150 ימים). בנוסף נטען כי ההחלטות בבקשות למענק וההחלטות בהשגות ניתנו בחוסר סמכות שכן התקבלו על ידי גורם שזהותו ותפקידו ברשות המסים אינם ידועים לעוררת.
9. המשיבה בתגובתה סקרה בהרחבה את הבסיס החוקי מכוחו נקבע מנגנון המענקים בעד השתתפות בהוצאות קבועות ואת תכלית המענקים. נטען כי תכלית המענק היא סיוע בצורך להמשיך ולשלם את ההוצאות הקבועות וכי הוא אינו מתמקד בפיצוי על היעדר רווח או הפסד,

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

או בהשבת המצב לקדמותו, וכאשר מדובר בעסק שהפסיק או הקפיא פעילותו וממילא אין לו הוצאות קבועות, המענק חרג מתכליתו. כפועל יוצא מתכלית זו נקבע בחוק כי יראו בעוסק אשר דיווח על עסקאות בשיעור אפס בתקופת הזכאות וחלה ירידה ניכרת בהוצאותיו, כמי שדיווח על סגירת עסקו ולכן מוחרג מזכאות למענק.

10. נטען כי החל מחודש אפריל 2020 ועד לתום השנה דיווחה העוררת על מחזורי אפס וכן חלה ירידה קיצונית בתשומותיה. גם בשנת 2021 מחזור העסקאות הוא זניח לחלוטין ולמעשה מחודש אוגוסט 2021 כלל הדיווחים של העוררת עומדים על אפס, משמע מדובר בעסק סגור.

11. המשיבה טענה כי בירור שערכה מול צד ג' כהגדרתה העלה כי העוררת החליטה לסגור לצמיתות את עסקה החל מחודש אפריל 2020, והיא חיפשה שוכר חלופי שייטול את חוזה השכירות שכלל הנראה לא יכולה הייתה להשתחרר ממנו בנקל והמשיכה לשאת במחויבות החוזית של השכירות, ארנונה וכו', גם כשבפועל שעריה נסגרו ללקוחות. העובדה שהעוררת לא שילמה את דמי השכירות תקופה ממושכת, כולל בתקופות המענקים, מלמדת על כך שהעסק נסגר בפועל. נטען כי העוררת לא צרפה אסמכתאות המעידות על כך שבתקופות הזכאות נשאה בפועל בהוצאות קבועות.

12. לעניין הטענה בדבר חריגה מזמנים במתן ההחלטות בהשגות טענה המשיבה כי מדובר בהוראה מנחה ולא בהוראה מצווה ולעניין הטענה בדבר מתן החלטה בחוסר סמכות טענה המשיבה כי כל ההחלטות ניתנו על ידי עובדי הרשות המוסמכים.

13. בדיון שהתקיים ביום 21.12.21 באמצעים טכנולוגיים טען ב"כ העוררת שאמנם בתקופות הזכאות לעוררת אפס הכנסות, אך למעלה מ-80,000 ₪ הוצאות קבועות בכל חודש, שעיקרן דמי השכירות. נטען כי המשכיר עומד על תשלום דמי השכירות, אך כרגע לעוררת אין את המשאבים הכלכליים לעמוד בתשלום זה וכי כספי המענקים ישמשו גם להחזר דמי השכירות באופן חלקי וגם לכיסוי ההוצאות המשפטיות שהעוררת נאלצה לשאת בהן לאור עמדת המשיבה. נטען כי כספי המענקים ששולמו עבור תקופות זכאות אחרות שימשו עבור הוצאות שהעוררת לא יכולה הייתה להימנע מהן ובעלי המניות אף שילמו מכספם לצורך כיסוי הוצאות אלה. ב"כ המשיבה טען בדיון כי גם בתקופות בהן המשק היה פתוח ולא הוטלו סגרים, המסעדה הייתה סגורה למרות שמדובר במסעדה בלב תל אביב וכי הפעילות שחודשה בחודש מרץ 2021 הייתה פעילות מזערית ומינורית. נטען כי הבירור הנוגע לחיפוש העוררת אחר שוכר חלופי בוצע מול סמנכ"ל הכספים במלון וכי ר"ח העוררת טען כי העסק סגור בשל חוסר רווחיות בהפעלתו. לטענת ב"כ המשיבה, אין לעוררת כל מקור הכנסה חוץ מהמענקים וכי המדינה "מנשימה" את העסק באופן מלאכותי. לאור הערות הוועדה בדיון בכל הנוגע לתכלית מנגנון המענקים המתקיימת בעניינה של העוררת ולצורך יישוב כלל המחלוקות, הסכימו הצדדים להידבר ביניהם במטרה להגיע להסכמות.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

14. ביום 4.1.22 הוגשה תגובתה המשלימה של המשיבה. נטען כי המשיבה הייתה מוכנה לבחון את האפשרות להגדיל את המענק שישולם לעוררת מעבר לנוסחה, אך כתלות בכך שישולמו ההוצאות הקבועות למשכיר ולשאר הגורמים ובכפוף להמצאת אסמכתאות אך ב"כ העוררת השיב שלא יהיה בידי העוררת לשאת בתשלום ההוצאות הקבועות. המשמעות היא שהעוררת תקבל מענק שלא לשם תשלום ההוצאות הקבועות, דבר שאינו עונה על תכלית החוק. בתגובה שהוגשה הוסיפה המשיבה כי ערכה בירור נוסף עם מנהל המלון, מר אורי רמות, שהבהיר כי אינו מתכוון לגבות מהעוררת דמי שכירות לתקופת הקורונה, ואינו מתכוון לנקוט בהליכים משפטיים נגדה. עוד הוסיף ב"כ המשיבה בתגובה המשלימה כי בדיקה נוספת של דוחות העוררת העלתה כי היא הייתה בהפסדים עוד טרם תקופת הקורונה, שייכת לענף עיסוק בסיכון גבוה וכי עובדות אלו שומטות את קיומה של דרישת הקשר הסיבתי. מאחר שלעוררת שולמו מענקים שעולים על סך הוצאותיה הקבועות, בניכוי דמי השכירות שלא שולמו ולא ישולמו לטענתו, אין מקום לאשר מענקים נוספים.

15. בתגובתה המשלימה והסופית של העוררת מיום 12.1.22, שהוגשה לבקשת הוועדה, נטען כי העוררת הופתעה מכך שאת השהות שניתנה לצדדים לצורך הידברות ניצלה המשיבה על מנת לנהל חקירה במטרה לשלול מהעוררת את זכאותה למענקים. נטען כי כל טענות המשיבה בתגובתה מהוות הרחבת חזית אסורה וכן מבוססות על עובדות שגויות, שאינן נתמכות בתצהירים. להוכחת טענותיה צרפה העוררת תצהיר מאת בעלי המלון אורי רמות, המציין כי המשכירה מעולם לא ויתרה לעוררת על חוב השכירות, וזאת בניגוד לטענת המשיבה. עוד נטען כי טענות המשיבה להיעדר קשר סיבתי מנותקות מהמציאות וכי המשיבה אינה יכולה להתנות את סדר תשלום ההוצאות הקבועות כתנאי למענק.

דיון והכרעה

16. נקדים ונציין כי החלטנו לקבל את העררים. להלן יפורטו טעמינו.

כללי

17. במרץ 2020 התפשט בישראל נגיף הקורונה ולצורך צמצום ההדבקה והתמודדות עמו, הוטלו הגבלות שונות על המשק הישראלי, ביניהן איסור התקהלויות. מספר ימים לאחר מכן הוחמרו ההגבלות והוטל סגר כללי למשך כחודש, אשר אף הגביל את חופש התנועה במדינה. בחודש מאי 2020 הוחלט על מתן הקלות לענפים מסוימים במשק, ומעת לעת במהלך השנה, בהתאם למצב התחלואה במדינה הוחזרו ההגבלות השונות, לרבות הטלת שני סגרים נוספים בחודש ספטמבר 2020 ובסוף חודש דצמבר 2020, אשר כל אחד מהם נמשך מספר שבועות.

18. במסגרת שורה של מהלכים שנועדו לשמור ככל הניתן על שרידותו של המגזר העסקי ולצמצם את הנזק הכלכלי למשק כתוצאה מהתפשטות הנגיף, נקבע בהחלטת הממשלה 5015 מיום 24.4.20 ובהמשך בחוק התכנית לסיוע כלכלי מיום 29.7.20 מנגנון פיצוי לעסקים בדמות מענקי

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

השתתפות בעד הוצאות קבועות. מנגנון זה נועד לסייע לעסקים על מנת שיוכלו להמשיך ולשאת בהוצאות הקבועות בהן מחויבים גם כשהעסק אינו פעיל או שפעילותו צומצמה. זאת גם ניתן ללמוד מהשימוש במונח "מענק סיוע בעד השתתפות בהוצאות קבועות" לאורך החוק כמו גם מדברי ההסבר לחוק:

"... עסקים שפעילותם נפגעה כאמור יכולים לצמצם את הוצאותיהם המשתנות כגון רכישות מספקים ותשלומי שכר, אולם יש הוצאות שאין ביכולתם להימנע מהן ובהן תשלומי שכירות, הוצאות ביטוח, חשבונות חשמל, מים וכדומה... בשעת משבר זו נדרשים העסקים לשלם את הוצאותיהם הקבועות, אף אם אין להם כל הכנסה. מוצע ליתן מענק לעסקים, אשר להם כושר השרידות נמוך מלכתחילה, על מנת שסייע להם בתשלום ההוצאות הקבועות." (הצ"ח הממשלה, 1341, בעמ' 453).

19. תנאי הזכאות למענק הוגדרו בסעיף 8 לחוק, כאשר רק בהתקיימות כולם יהא העוסק זכאי למענק בעד השתתפות בהוצאות קבועות. אחד מתנאי הסף ההכרחיים לקביעת זכאות למענק הוא הדרישה כי "הירידה במחזורי העסקאות כאמור בפסקה (2) נגרמה מההשפעה הכלכלית של התפשטות נגיף הקורונה" (להלן: "דרישת הקשר הסיבתי").

20. דרישה זו עוגנה בעבר בחקיקה דומה – חוק מס רכוש וקרן הפיצויים, התשכ"א – 1961 (להלן: "חוק מס רכוש"). בפרק הפיצויים בחוק מס רכוש וכן בהוראות השעה שניתנו מכוחו מעת לעת, הוגדרו מענקי סיוע כתוצאה מנזקי מלחמה לרכוש, או כתוצאה מנזקי מלחמה עקיפים. בשורה של החלטות במסגרת ערעורים לפי חוק מס רכוש, נקבע כי יש הכרח בקיומו של קשר סיבתי בין נזק המלחמה לבין הירידה במחזור עסקאותיו של העוסק וכי דרישת הקשר הסיבתי עולה בקנה אחד עם תכלית החוק (ראו לעניין זה האמור ברע"א 6540/15 **כתר אחזקות בע"מ נ' מנהל מס רכוש וקרן הפיצויים** (מיום 18.4.16, פורסם בנבו); בע"מ 20479-05-10 **חן מרגלית השקעות וסחר בע"מ נ' מנהל מס רכוש וקרן פיצויים** (מיום 22.11.10, פורסם בנבו); בע"מ 1120/09 **יעקב פאר נ' מנהל מס רכוש וקרן הפיצויים** (מיום 25.12.11, פורסם בנבו)). עוד נקבע בפסיקה בהקשר לחוק מס רכוש, כי הנטל להוכחת קיומו של קשר סיבתי בין הנזק הכלכלי שנגרם לבין נזק המלחמה מוטל על מבקש הפיצוי (ראו לעניין זה האמור בע"מ 23693-12-13 **נגב מינרלים תעשייתיים נ' מס רכוש באר שבע** (מיום 18.2.16, פורסם בנבו)).

21. בשונה מהמענקים שניתנו במסגרת חוק מס רכוש אשר התמקדו באזורים נקודתיים שנפגעו כתוצאה מנזקי המלחמה, ההשפעה הכלכלית של נגיף הקורונה הייתה ועודנה כלל ארצית, חוצה אזורים גאוגרפיים, חוצה מגזרים וחוצה סוגי עוסקים. לרוב, די לעוסק בהוכחת הירידה הנדרשת במחזורי העסקאות בהשוואה לתקופה המקבילה בשנת 2019 כתוצאה מההגבלות שהוטלו על המשק, כדי לעמוד בנטל הנדרש לצורך קבלת המענק. עם זאת, כאשר קיימים נתונים אובייקטיביים, כדוגמת דיווח למע"מ או מאפיינים ספציפיים של העוסק, המערערים

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

את ההנחה כי הירידה במחזורי העסקאות בתקופת הזכאות היא כתוצאה מההשפעה הכלכלית של התפשטות נגיף הקורונה, מוטל על מבקש המענק הנטל להוכיח קיומו של קשר סיבתי בין הירידה במחזורים לבין ההשפעה הכלכלית של התפשטות הנגיף.

22. כך נקבע בשורה של החלטות ועדות הערר (וראו לעניין זה ערר 1030-21 א.ל ניהול אולמות חתונה נ' רשות המסים מיום 24.3.21; ערר 1008-21 תחנת דלק היצירה בע"מ נ' רשות המסים מיום 24.3.21; ערר 1007-21 יתד טכנולוגיות נ' רשות המסים מיום 8.3.2021; ערר 1005-21 טי ג'את סיסטמס 2006 נ' רשות המסים מיום 9.3.2021. כל ההחלטות פורסמו בנבו) וכך נקבע לאחרונה בענ"מ 27710-06-21 ב.ג ביטחון אבטחת מוסדות, ליווי טיולים ומתן שירותי רפואה בע"מ נ' רשות המסים בישראל (ניתן ביום 3.1.22, פורסם בנבו) (להלן: "עניין ב.ג ביטחון"):

"עם זאת, בהינתן התכלית החקיקתית של חוק הסיוע הכלכלי ובשים לב לרצון המחוקק לפשט את הליכי מתן המענק, העוסק אינו נדרש להוכיח את קיומו של קשר סיבתי זה, ובכלל זאת, אין כל דרישה בלשון החוק כי העוסק יציג מסמכים או ראיות לכך. חוק הסיוע הכלכלי למעשה קובע הנחה עובדתית בדבר קיומו של קשר סיבתי בין הירידה במחזורים לבין התפשטות נגיף הקורונה.

על כן, ככל שרשות המיסים מבקשת לטעון כי תנאי הקשר הסיבתי אינו מתקיים במלואו, עליה מוטל הנטל להצביע על ממצאים עובדתיים מהימנים המעמידים בספק את קיומו של הקשר הסיבתי.

כך למשל, ניתן לבחון את דיווחי העוסק במערכת ה-ESNA של מע"מ, כדי לברר אם העסק הפסיק את פעילותו או היקף העסקאות פחת באופן משמעותי עוד טרם שהיתה ההתפרצות של נגיף הקורונה בישראל. בדרך זו אפשר ורשות המיסים תוכל להרים את נטל הראיה – לפחות לכאורה – ולטעון כי ירידת המחזורים בתקופת הזכאות המבוקשת נגרמה בשל טעמים אחרים ושונים שאינם קשורים לנגיף הקורונה, ועל כן אין אותו עוסק זכאי למענק.

במקרה כזה, יעבור נטל הראיה אל העוסק להבהיר את הקשר בין ירידת מחזורי עסקאותיו בתקופת הזכאות לבין התפשטות נגיף הקורונה בישראל" (סעיף 53 לפסק הדין, ההדגשה במקור).

23. ייתכנו מקרים בהם מבקש המענק עומד בכל התנאים המקדמיים הקבועים בסעיף 8 לחוק, לרבות בדרישת הקשר הסיבתי, אך עדיין אינו זכאי למענק בהתאם לחוק. אחד מהמקרים האלה הוא כאשר מבקש המענק ממועט מהגדרת "עוסק" לפי סעיף 7 לחוק.

24. סעיף 7 לחוק, הוא סעיף ההגדרות, מיעט מהגדרת "עוסק" הזכאי למענק עוסקים העונים למצבים מסוימים, ביניהם אותם עסקים שנסגרו לפני הקורונה וללא קשר לקורונה. בהקשר

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

זה קבע המחוקק בס"ק 8 ו-9 להגדרת "עוסק" כי במצב מסוים, יראו בעוסק כעסק סגור בתקופת הזכאות אף אם לא דיווח על סגירת עסקו באופן רשמי:

"לעניין זה, יראו גם עוסק שחלה ירידה ניכרת בהוצאות שהוציא לצורך ייצור הכנסה בעסקו בשל הפסקת פעילות העסק, ודיווח על מחזור עסקאות בשיעור אפס לגבי תקופת הזכאות כמי שדיווח על סגירת עסקו;"

25. ניתן ללמוד על מטרת החרגה זו מדברי ההסבר לחוק וכן מפרוטוקול ועדת הכספים בכנסת:

"מוצע להחריג מהגדרת "עוסק" כל עסק שדיווח לרשות המסים על סגירתו, עסק שהיתה ירידה מהותית בהוצאותיו לצורך ייצור הכנסה בעסקו, והוא דיווח על מחזור עסקאות של אפס בתקופה שבעדה הוא מבקש מענק, וכן עסק שבשלושת החודשים שקדמו לחודש מרס 2020 דיווח על מחזור עסקאות בסכום אפס. לעסקים אלה אין עוד הוצאות קבועות שהם משלמים והמענק נועד לפצות בשלהן" (הצעת החוק, בעמודים 453-454) (ההדגשה לא במקור, א.ב.).

"אם היו לו כבר מחזורים מחודשים קודמים, שוטף פלוס, או לא משנה מה, אתה תראה, הוא עדיין יקבל סיוע בגין החודשים האלה. אבל אם בנובמבר-דצמבר הוא כבר סגר, אין לו יותר התגלגלות, המדינה לא תעביר כסף על משהו שלא קיים. אין תשלומי שכירות, אין ארנונה כי הוא סגר את העסק." (פרוטוקול ועדת הכספים מיום 21.7.20, עמ' 15) (ההדגשה לא במקור, א.ב.).

26. נקבע לא אחת שכאשר עוסק מצביע על כך כי למרות הקפאת הפעילות הוא המשיך לשאת בהוצאות קבועות, הוא למעשה סותר את אותה חזקה הקבועה בחוק ועל כן זכאי למענק, אשר יחושב בהתאם לגובה הוצאותיו (וראו בעניין זה החלטות ועדות הערר בערר 1067-21 ים אילן נ' רשות המסים מיום 26.5.21; ערר 1036-21 חוסאם מוסלמאני נ' רשות המסים מיום 8.7.21; ערר 1165-21 י.ג.מ ראונד טייבלז קונספטס בע"מ נ' רשות המסים מיום 18.7.21; ערר 1320-21 ניו הולילנד טורס מ.ו מארום נ' רשות המסים מיום 21.10.21; ערר 1240-21 חבל ארץ אסטרטגיות נדלן בע"מ נ' רשות המסים מיום 15.11.21; ערר 1387-21 ג'רמן ברנד בע"מ מיום 9.1.22. כל ההחלטות מפורסמות בנבו).

27. המשיבה עצמה קיבלה עמדה פרשנית זו ובמסמך "הבהרות לחישוב המענק בעד הוצאות קבועות" שפרסמה ביום 12.12.21 קבעה כי "במקרים בהם העוסק הפסיק לשלם הוצאות (ירידה ניכרת בתשומות) או לחלופין דיווח על עסקאות אפס במספר תקופות – העסק יחשב כמי שדיווח על סגירת עסקו", אך "יודגש שבמידה והעוסק יוכיח שבתקופת המענק הוצאו הוצאות קבועות שלא היה ניתן לחסוך – העוסק יקבל פיצוי בגובה אותם הוצאות" (סעיף 3 להבהרה, הטעויות במקור).

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

28. האם העוררת הקפאה את פעילותה עקב משבר הקורונה או שמא עקב הפסדים קודמים כהגדרת המשיבה בתגובתה המשלימה? האם סגירת שערי המסעדה לתקופה כה ארוכה מצדיקה השתתפות המדינה בהוצאותיה הקבועות של העוררת או שמא מחריגה אותה מזכאות למענק? הוועדה סבורה כי בהתבסס על הנתונים שהוצגו בפניה ולאור סוג עסקה של העוררת, יש מקום לקבל את העררים ולקבוע כי העוררת זכאית למענק, כפי שיפורט להלן.

מן הכלל אל הפרט

29. הוועדה סבורה כי דרישת הקשר הסיבתי מתקיימת בעניינה של העוררת וכי צמצום פעילותה העסקית עד כדי הקפאתה בתקופות מסוימות, נכפה על העוררת נוכח ההגבלות השונות שהוטלו. עמדה זו של הוועדה הובעה בפני הצדדים בדיון שהתקיים.

30. דרישת הקשר הסיבתי בהקשר העוררת נלמדת הן מענף העיסוק אליו היא משתייכת והן מעיון בדוחות ה-ESNA שלה לשנת 2019 ותחילת 2020. עיון בדוחות האלה מעלה כי לעוררת היו מחזורי הכנסות יציבים בשנת 2019 ובתחילת שנת 2020, אשר נקטעו עם התפרצות הנגיף בישראל. במהלך שמיעת הערר לא הצביעה המשיבה על ממצאים עובדיים מהימנים המעמידים בספק את קיומו קשר הסיבתי זה, בהתאם לנדרש בהחלטת בית המשפט המחוזי **בעניין ב.ג. ביטחון**. טענות המשיבה בתגובתה המשלימה מיום 4.1.22 הנוגעות לסיכון הגבוה הקיים בענף המסעדות ולממצאי הבדיקה המשלימה שנערכה לאחר הדיון והמצביעות על היעדר קשר סיבתי נטענו בעלמא וללא כל ביסוס עובדתי. צודקת העוררת כי עריכת "מקצה שיפורים" מאוחר זה והגשת תגובה משלימה זו הכוללת טענות חדשות שלא נטענו בכתב התשובה או בדיון, וזאת ללא אישור הוועדה, אינה התנהלות תקינה המצופה מרשות מינהלית.

31. יוזכר כי בתקופת הזכאות מאי – יוני 2020 (ערר 21-1943), עם היציאה מהסגר הראשון, עדיין חלו הגבלות שונות במרחב הציבורי, כך שלא התאפשרה חזרה מלאה לשגרה של מרבית העסקים במשק. בתקופת הזכאות ספטמבר – אוקטובר 2020 (ערר 21-1944) אף הוטל על המשק סגר כללי ועסקים רבים, ביניהם עסקה של העוררת, נאלצו לסגור שעריהם. ניסיונותיה של העוררת להניב הכנסה בתקופות מסוימות, בין אם על ידי משלוחים ובין אם על ידי קיום אירועים במסעדה, דווקא מעידים על כך שניסתה להמשיך ולהתקיים בתקופה זו וכי לא היה בכוונתה לסגור לצמיתות את עסקה מטעמים שאינם קשורים לנגיף הקורונה.

32. משקבענו כי דרישת הקשר הסיבתי מתקיימת בעניינה של העוררת, נותרה בפנינו השאלה האם העובדה כי דיווחה על מחזורי הכנסות בשיעור אפס בתקופות הזכאות, מחריגה אותה מהגדרת "עוסק" באופן השולל זכאותה למענק.

33. הוועדה סבורה כי התשובה המתבקשת לשאלה זו היא שלילית. מצאנו כי חרף הקפאת פעילות המסעדה לתקופה ארוכה, נותרו לעוררת הוצאות בתקופות הזכאות נושא העררים שמהן לא יכולה הייתה להימנע. על כן לא ניתן לראות בעוררת כ"עסק סגור" שתכלית המענקים לא

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

מתקיימת בעניינו ויש לקבוע כי היא זכאית למענק בעד השתתפות בהוצאות קבועות, שגובהו ייקבע בהתאם להוצאותיה הקבועות בפועל. קביעה זו מתיישבת הן עם החלטות קודמות של ועדות הערר בנושא זה והן עם הודעת ההבהרה של המשיבה מיום 12.12.21, המתבססת על עיקרי החלטות אלה.

34. בכל הנוגע להוצאותיה הקבועות של העוררת, אין חולק כי הרכיב העיקרי בהוצאות אלה הוא הוצאת השכירות בסך 45,000-55,000 ₪ לחודש. במהלך בירור הערר התברר כי העוררת לא נשאה בהוצאה זו עד ליום זה, אך לטענתה, מדובר בחוב אשר יהא עליה לשאת בו בעתיד. לראיה, צרפה לכתב הערר מכתב מיום 30.9.21 מאת המשכירה - ארכדיה הנדסה בע"מ, שכותרתו "התראה לפני חילוט ערבות בנקאית". על פי המכתב, ככל שלא תשולם למשכירה יתרת חוב דמי השכירות לפי הסכם השכירות, תחולט הערבות הבנקאית שמסרה העוררת למשכירה. במכתב, מדגישה המשכירה כי ניתנה לעוררת הנחה חד-פעמית לפיה לא תחויב בדמי השכירות עבור החודשים אפריל – יוני 2020 וזאת לאור השפעת מגפת הקורונה על העוררת. מעיון במאזן הבוחן של העוררת לשנת 2020 עולה כי היא רשמה בספריה הן את דמי השכירות אשר שולמו בגין החודשים ינואר – מרץ בסך 135,000 ₪ והן את דמי השכירות בגין החודשים יולי – דצמבר בסך 330,000 ₪ אשר לא שולמו אך נרשמו ככל הנראה כנגד התחייבות. מעיון במאזן הבוחן של העוררת לחודשים ינואר – אוקטובר 2021 עולה כי היא ממשיכה לרשום בספריה את דמי השכירות אף שלא שולמו. עובדה זו יש בה לאשש את טענת העוררת כי היא נושאת בנטל החוב וצפויה לפרוע אותו.

35. בהקשר זה יוער כי בכתב התשובה טענה המשיבה כי בירור שערכה מול צד ג' (מבלי לציין את שמו של אותו אדם או לגבות טענה זו בתצהיר) העלה כי העוררת החליטה לסגור לצמיתות את עסקה החל מאפריל 2020 וחיפשה שוכר חלופי שיטול את חוזה השכירות ממנה. בדיון שהתקיים השיב ב"כ המשיבה כי מדובר בסמנכ"ל הכספים של המלון. בתגובתה המשלימה מיום 4.1.22 טענה המשיבה כי בבירור שערכה עם מנהל המשכירה מר אורי רמות, נמסר במפורש כי אין בכוונת בעל הנכס לגבות מהעוררת דמי שכירות לתקופת הקורונה וכי אינו מתכוון לנקוט בהליכים משפטיים נגד החברה. מנגד, צרפה העוררת לתגובתה המשלימה מיום 12.1.22 תצהיר מאת אותו מר אורי רמות לפיו חברת ארכדיה לא ויתרה על חוב השכירות או על נקיטת הליכים משפטיים נגד העוררת וכי היא מצפה שהחוב ייפרע, ככל שמצבה התזרימי של העוררת ישתנה לטובה.

36. במצב דברים זה, לא ניתן לקבוע כי הוצאת השכירות היא הוצאה שהעוררת לא תיאלץ לעמוד בה. הגם שמדובר בהוצאה עתידית, מאחר שמקור ההוצאה הוא בתקופות הזכאות והעוררת הראתה כי תיאלץ לשאת בה, הרי שיש לכלול אותה בגובה סכום המענק לו היא זכאית.

37. מנגד, לא ניתן להתעלם מהעובדה כי לעוררת שולמו עד כה מענקים בסך של כ-300 אש"ח עבור תקופות זכאות אחרות. סכום זה עולה על יתר הוצאותיה הקבועות של העוררת, ללא דמי

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

השכירות. צודקת העוררת בטענתה כי החוק לא התנה את קבלת המענקים באופן השימוש בכספים. עם זאת, בבסיס תכלית החוק עמד הצורך לאפשר לעסקים לצלוח את משבר הקורונה באמצעות השתתפות בהוצאות אשר אין ביכולתן להימנע מהן, ולא בהוצאות אשר מקורן קודם להתפשטות הנגיף בישראל או בהוצאות אשר לא שולמו והחוב בגין נמחל.

38. בהתחשב בתכלית זו וכן בהתחשב בסך המענקים ששולמו עד כה לעוררת, הציפייה כי העוררת תראה כי היא אכן עומדת בהוצאה המרכזית, היא הוצאת השכירות, היא ציפייה סבירה בנסיבות מקרה ייחודי זה.

סוף דבר

39. העררים מתקבלים. הוועדה קובעת כי העוררת אינה מוחרגת מהגדרת "עוסק" וכי היא זכאית למענקי השתתפות בעד הוצאות קבועות עבור תקופות הזכאות מאי – יוני 2020 וספטמבר – אוקטובר 2020.

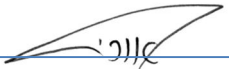
40. בנסיבות מקרה ייחודי זה, על מנת שהמענק שישולם יתיישב עם תכלית החוק ובהתחשב בסך המענקים ששולמו עד כה לעוררת בגין תקופות זכאות אחרות, כתנאי לקבלת המענק תעביר העוררת למשיבה אסמכתא הנוגעת לתשלום דמי השכירות בגין שנת 2020 ואלה בלבד.

41. נוכח התוצאה אליה הגענו ונוכח האיחור המשמעותי בהחלטת המשיבה בהשגות, תישא המשיבה בהוצאות העוררת בסך 10,000 ₪ כולל מע"מ, אשר ישולמו לעוררת תוך 30 יום.

זכות ערעור בפני בית המשפט המחוזי, בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים, בתוך 45 יום.

ניתנה היום, י"ט אדר א' תשפ"ב, 20/02/2022, בהעדר הצדדים.

ברוך ברוכי, רו"ח
חבר הוועדה

אורית בר לוי, עו"ד
יו"ר הוועדה